

**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI**

**MAGISTRAT DR.
CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA**

Seduta tas-27 ta' Lulju, 2005

Numru 639/2002

**Il-Pulizija
Spettur Joseph Cordina
v**

FRANCIS MEILAK

Il-Qorti,

Rat li l-imputat **FRANCIS MEILAK** ta' sittin sena bin Paul u Carmen nee Bugeja, imwieled l-Hamrun nhar s-sbatax ta' Lulju, 1942 u joqghod 'Edinburgh', Flat 6, Triq l-Imsell, San Pawl il-Bahar, detentur tal-karta tal-identita numru 411742M gie mressaq quddiemha u akkuzat talli fl-ghaxra ta' Jannar 2000 u fix-xhur precedenti, f'dawn il-Gzejjer b'diversi atti maghmulin fi zminijiet differenti, izda li jiksru l-istess disposizzjoni tal-ligi u li gew maghmula b'rizoluzzjoni wahda:

1. Xjentement ghamel uzu minn cedola, polza, ordni jew dokument falz u cioe dokumenti ta' diversi socjetajiet esteri u dokumenti ohra li meta jigu ppresentati wiehed jista jircievi bihom hlas, jew jiehu l-kunsinna ta' oggetti jew jibor depozitu jew rahan minn ufficju pubbliku jew minn bank jew stabbiliment iehor imwaqqaf jew maghruf b'xi att pubbliku tal-Gvern;

2. Talli fl-istess cirkostanzi, ghamel falsifikazzjoni f'att awtentiku w pubbliku, fi skrittura kummercjali jew ta' bank privat, b'falsifikazzjoni jew b'tibdil fl-iskrittura jew fil-firem, billi holoq pattijiet, disposizzjonijiet jew obbligi foloz jew helsien falz minn obbligi jew billi dahhal dawn il-pattijiet, dispozizzjonijiet, obbligi jew helsien falz minn obbligi f'dawn l-atti jew skritturi wara li jkunu gew iffurmati inkella billi zied jew biddel kalwsoli, dikjarazzjonijiet jew fatti li daww l-atti jew skritturi kellhom jippruvaw jew xjentement ghamel uzu tal-istess dokumenti hekk foloz;

3. Talli fl-istess cirkostanzi, sabiex jikseb xi vantagg jew beneficju ghalih nnifsu jew ghal haddiehor, f'xi dokument mahsub ghal xi awtorita pubblika, xjentement ghamel dikjarazzjoni jew stqarrija falza jew ta taghrif falz;

4. Talli fl-istess cirkostanzi, b'mezzi kontra l-ligi jew billi ghamel uzu ta' ismijiet foloz, jew billi nqeda b'qerq iehor, ingann, jew billi wera haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza t'intraprizi foloz, jew ta' hila, setgha fuq haddiehor, jew ta' krediti mmaginarji, jew sabiex iqanqal tama jew biza dwar xi grajja kimerika, ghamel qliegh ta' aktar minn elfejn lira maltin bi hsara ghal Gvern ta' Malta;

5. **Fuq talba tal-Kontrollur tad-Dwana u tal-Kummissarju tal-VAT** talli fit-tnejn ta' Frar 1999 u/jew f'xi dati qabel, xjentement issottometta lid-Dipartiment tad-Dwana dokument li jgib in-numri 355858-355853-356028 datat ghoxrin ta' Jannar 1999, liema dokumenti juru valur inqas minn dak originali, kif wkoll dikjarazzjoni [Asycuda 1-R2326] u b'dawn d-dokumenti hu xjentement ghamel

dikjarazzjoni falza f'dak li jirrigwarda il-valuri reali. Il-valur dikjarat fuq il-merkanzija in kwistjoni li kienet impurtata f'Malta fis-sebgha w ghoxrin ta' Jannar 1999 kien ta' elfejn, sebgha mija u tmien liri maltin u Taxxa fuq il-Valur Mizjud [VAT] imhallas kienet ta' erbgha mija u sitt liri maltin u Dazju xejn, meta fil-fatt l-valur u VAT reali kellhom ikunu sebat elef, disgha mija wiehed u hamsin lira u elf mija tlieta w disghin lira maltin rispettivament;

6. Talli fis-sebgha w ghoxrin ta' April 1999 u/jew f'xi dati qabel, xjentement issottometta lid-Dipartiment tad-Dwana dokument li jgib in-numri 365283-365282 datat wiehed w ghoxrin ta' April 1999, liema dokumenti juru valur inqas minn dak originali, kif wkoll dikjarazzjoni [Asycuda 1-R32247] u b'dawn d-dokumenti hu xjentement ghamel dikjarazzjoni falza f'dak li jirrigwarda il-valuri reali. Il-valur dikjarat fuq il-merkanzija in kwistjoni li kienet impurtata f'Malta fil-wiehed w ghoxrin ta' April 1999 kien ta' elfejn, tlett mija wiehed u tletin lira maltin u Taxxa fuq il-Valur Mizjud [VAT] imhallas kienet ta' tlett mija u hamsin lira maltin u Dazju xejn, meta fil-fatt l-valur u VAT reali kellhom ikunu sitt elef, mitejn sebgha w hamsin lira u disgha mija u disgha w tletin lira maltin rispettivament, b'hekk bil-hsieb li jifforda lil Gvern ta' Malta, xjentement kellu b'xi mod x'jaqsam filli fil-qerq jahrab t-Taxxa fuq l-Valur Mizjud li jammonta ghal hames mija disgha w tmenin lira maltin dovuta lil Gvern ta' Malta;

7. Talli fid-disgha ta' Lulju 1999 u/jew f'xi dati qabel, xjentement issottometta lid-Dipartiment tad-Dwana dokument li jgib in-numri 373991 datat tnejn ta' Lulju 1999, liema dokumenti juru valur inqas minn dak originali, kif wkoll dikjarazzjoni [Asycuda 1-R58477] u b'dawn d-dokumenti hu xjentement ghamel dikjarazzjoni falza f'dak li jirrigwarda il-valuri reali. Il-valur dikjarat fuq il-merkanzija in kwistjoni li kienet impurtata f'Malta fil-hamsa ta' Lulju 1999 kien ta' hames mija tmien w sittin lira maltin u Taxxa fuq il-Valur Mizjud [VAT] imhallas kienet ta' hamsa w tmenin lira maltin u Dazju xejn, meta fil-fatt l-valur u VAT reali kellhom ikunu elfejn, mitejn w erbatax il-lira u tlett mija tnejn u tletin lira maltin rispettivament, b'hekk bil-hsieb li jifforda lil Gvern ta' Malta, xjentement

kellu b'xi mod x'jaqsam filli fil-qerq jahrab t-Taxxa fqu l-Valur Mizjud li jammonta ghal mitejn sebgha w erbghin lira maltin dovuta lil Gvern ta' Malta;

8. Talli fl-ghaxra ta' Jannar 2000 u/jew f'xi dati qabel, xjentement issottometta lid-Dipartiment tad-Dwana dokument li jgib in-numru 391894 datat tnax ta' Dicembru 1999, liema dokument juri valur inqas minn dak originali, kif wkoll dikjarazzjoni [Asycuda 1-R17521] u b'dawn d-dokumenti hu xjentement ghamel dikjarazzjoni falza f'dak li jirrigwarda il-valuri reali. Il-valur dikjarat fuq il-merkanzija in kwistjoni li kienet impurtata f'Malta fis-sebgha ta' Jannar 2000 kien ta' elfejn, sitt mija sebgha w sittin lira maltin u Taxxa fuq il-Valur Mizjud [VAT] imhallas kienet ta' erbgha mitt lira maltin u Dazju xejn, meta fil-fatt l-valur u VAT reali kellhom ikunu hamest elef, sebgha mija erbgha w tmenin lira maltin rispettivament, b'hekk bil-hsieb li jifforda lil Gvern ta' Malta, xjentement kellu b'xi mod x'jaqsam filli fil-qerq jahrab t-Taxxa fqu l-Valur Mizjud li jammonta ghal erbgha mija tmienja w sittin lira maltin dovuta lil Gvern ta' Malta;

Il-Qorti giet mitluba sabiex f'kull kaz, meta jinstab htija, terz tal-piena ta' flus jitqies bhala dejn Civili u ghandu jigi dikjarat fl-ghoti tas-sentenza, li hu dovut u ghandu jithallas lil Gvern ta' Malta u ghandu jigi esegwit fl-azzjoni Civili maghmula bejn il-Gvern w il-hati ai termini tal-Proviso fl-Att 62 tal-Kap 37 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-Qorti giet wkoll mitluba sabiex f'kull kaz jekk tinstab htija, terz tal-piena ta' flus jigi dikjarat moghti fis-sentenza jigi dikjarat li hu dovut u li ghandu jithallas lil Gvern u ghandu jigi esegwit f'din l-istess Qorti bhallikieku nghatat f'azzjoni Civili maghmula bejn il-Gvern w l-hati ai termini tal-Proviso fl-Att 62 tal-Kap 37 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat id-dokumenti esebiti fosthom il-kunsens tal-Avukat Generali datat disgha ta' Awissu 2002 sabiex din il-kawza tigi trattata bil-procedura sommarja [fol 11].

Semghet lil imputat jiddikjara li ma kellux oggezzjoni li l-kaz tieghu jigi trattat u deciz minn din il-Qorti fil-

Kopja Informali ta' Sentenza

kompetenza taghha fuq riferita u dana kif jirrizulta mill-ezami li sar ai termini tal-artikolu 370[4], 390[1] u 392 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Novembru 2002 [fol 10].

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet lil partijiet jittrattaw l-kawza fis-seduta tal-hdax ta' Lulju 2005.

Rat t-talba tal-Ispettur Joseph Cordina permezz ta' nota ppresentata fir-Registru ta' din il-Qorti nhar t-tnejn ta' Dicembru 2002 [fol 83] maghmula quddiem l-allura Magistrat Dottor Carol Peralta, sabiex isiru domandi premezz ta' ittri rogatorji lil Francesca Cipolla, H.M. Customs & Excise, Commercial Intelligence Branch, International E, Customs House (Annex), Lower Thames Street, London, EC3R 6EE u lis-socjeta Tenby Industries Limited, Great King Street, North Birmingham BS19 2LF, r-Renju Unit w id-digriet tal-istess Magistrat Dottor Carol Peralta tad-disgha ta' April 2002 sabiex tali domandi isiru fil-pajjizi rikjesti [fol 92], kif wkoll in-nomina tal-Prokuratur Legali Giuliana Scerri Ferrante sabiex taghmel traduzzjoni tal-istess domandi mill-lingwa Maltija ghal dik Ingliza [fol 107].

Ikkunsidrat;

Illi nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Novembru 2002 xehed Martin Debattista [fol 12] fejn in rappresentanza tad-Dipartiment tad-Dwana ippresenta Letter to Prosecute fil-konfront tal-imputat, talba tal-Kontrollur tad-Dwana u sett ta' dokumenti relatati ma dokumenti tad-dwana li gew mmarkati bhala dokument JC 1 [fol 14 et seq].

Illi nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Novembru 2002 xehed Paul Scicluna [fol 55] fejn in rappresentanza tad-Dipartiment tal-VAT ippresenta Letter to Prosecute fil-konfront tal-imputat ffirmata minnu stess [fol 57 et seq].

Illi nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Novembru 2002 xehed Anthony Cassar [fol 59] fejn qal li huwa ilu jahdem bhala Spettur tad-Dwana fis-sezzjoni ta' Kontra l-Frodi u li

xogholu huwa li jiccekkja l-invoices. Ix-xhud qal li l-imputat huwa importatur u meta gie muri d-dokument JC 1 li fih diversi dokumenti fih, x-xhud qal li dawk d-dokumenti kellhom x'jaqsmu m'importazzjoni tal-imputat odjern. Qal li hu kien gie mibghut lil file fil-bidu tas-sena 2001 u kellu d-dover li jifli sewwa d-dokumenti li kien hemm fl-istess file. Qal li hu ra xi deskrepanzi fil-fatturi. Qal li kien hemm zewg fatturi u cioe dawk presentati mill-importatur ghal dawn l-importazzjonijiet li kienu taht investigazzjoni d-dwana, u fatturi ohra li gew mibghuta mid-dwana tal-Ingilterra lilhom li huma relatati mal-istess importazzjoni. Ix-xhud qal li hu nvestiga l-fattura dokument numru hamsa [5] li hija fattura li giet ppresentata d-dwana biex l-importatur ikun jista jkollu komputerizzati l-import duties fuq l-valur li hemm fuq din il-fattura w imbaghad l-importatur ikun jista jiehu l-merkanzija mid-dwana. Qal li bejn dik l-fattura u l-istess fattura li kienet giet mibghuta lilhom mid-dwana tal-Ingilterra, [wara li ghamlu l-investigazzjonijiet huma ghand d-ditta minn fejn gew mixtrija l-affarijiet], kien hemm deskrepanza fil-valur. Ix-xhud zied jghid li bejn il-valur ta' kull item u anke globali ta' dik il-fattura meta mqabbla mal-fattura li d-dwana ta' barra kienet qed tghid li hi reali, kien hemm deskrepanza fil-valur. Mistoqsi jghid x'kienu d-deskrepanzi u liema kienu x-xhud wiegeb li r-rapport li ghamel hu, ghamlu fuq il-kalkoli li sab fid-dokumenti liema dokumenti kienu mibghuta minn barra.

Mistoqsi x'kienu dawn d-dokumenti x-xhud wiegeb li huma fatturi relatati. Qal li hu qabbel nvoice jew fattura li giet presentata mid-ditta Francis Meilak lid-dwana ma invoice relatata mal-istess importazzjoni migbura fotokopja taghha mid-dwana tal-Ingilterra minghand d-ditta u mibghuta lilhom. Qal li per ezempju, fuq fattura li fuqha kien hemm in-numri 355858, 355854 u 356028 din kien fiha valur ta' elfejn sebgha mija u tmien liri maltin u hallas VAT fuq dik il-fatura erbgha mija u sitt liri maltin. Il-fattura li ggib in-numru 355858 relatata mal-isterss importazzjoni kien fiha valur ta' sebat elef disgha mija wiehed u hamsin lira maltin u suppost, skond ma kkalkola hu kellu jithallas dazju ta' elf mija tlieta w disghin lira maltin. Qal li kien hemm deskrepanza skond huma, ta' hamest elef lira bejn

wiehed w iehor ghaliex l-imputat, bhala VAT, gie qisu harab li jhallas s-somma ta' sebgha mija sebgha w tletin lira fuq dik l-importazzjoni minhabba d-differenza tal-valur bejn iz-zewg fatturi. Qal li rigward l-fattura ppresentata lid-dwana mid-ditta Francis Meilak bin-numru 365282 u fiha numru iehor 365283, din kien fiha valur fuqha ta' elfejn tlett mija wiehed u tletin lira maltin u thallas VAT fuqha ta' tlett mija u hamsin lira maltin. Fit-tieni fattura li giet mibghuta lilhom mid-dwana tal-Ingilterra bin-numru 365282 u 365283 fiha valur totali tal-affarijiet ta' sitt elef mitejn sebgha w hamsin lira maltin li suppost VAT fuqha thallas disgha mija disgha w tletin lira maltin u hemmhekk kien hemm differenza li suppost gie qisu mahrub VAT ta' hames mija disgha w tmenin lira maltin. Fit-tielet fattura bin-numru 373991 li giet ppresentata lid-dwana mid-ditta Francis Meilak, li kien fiha valur ta' hames mija tmienja w sittin lira kien thallas VAT ta' hamsa w tmenin lira maltin. Il-fattura bl-istess numru ta' 373991 li giet mibghuta lilhom mill-Ingilterra, fiha valur ta' elfejn mitejn u erbgha w erbghin lira maltin, li suppost VAT kellu jithallas tlett mija tlieta w ghoxrin lira maltin, b'differenza bejn dawn iz-zewg fatturi ta' mitejn sebgha w erbghin lira li kellhom jithallsu f'VAT. Fir-raba fattura, li giet ppresentata lid-dwana mid-ditta Francis Meilak bin-numru 391894 kien fiha valur ta' elfejn sitt mija sebgha w sittin lira maltin li fuqha thallsu erbgha mitt lira maltin f'VAT. Fattura bl-istess numru 391894 li giet mibghuta mid-dwana tal-Ingilterra lid-dwana ta' Malta kien fiha valur ta' hamest elef sebgha mija erbgha w tmenin lira maltin li fuqha suppost VAT kellu jithallas tmien mija tmienja w sittin lira; differenza ta' erbgha mija tmienja w sittin lira maltin u jekk jinghaddu dawk kollha, jigifieri kalkolat li l-VAT qisu gie mahrub li kellu jithallas kien hemm total ta' elfejn wiehed u disghin lira maltin. Qal li dawn l-fatturi qeghdin kollha imsemmija fid-dokument JC 1. Zied jghid li differenzi huma l-format tal-fattura, wahda hija portrait u ohra lanscape u li bhala format u daqs, wahda tinsab itwal mill-ohra.

Illi nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Novembru 2002 xehed Walter Sammut [fol 67] fejn qal li hu Fizzjal tad-Dwana u kien stazzjonat Hal Far. Meta gie muri d-dokument JC 1 minn dok 9 sa dok 14, ix-xhud qal li dik kienet

dikjarazzjoni tad-dwana li huma kienu ghaddew bhala quick processing, fis-sens li jiccekkjaw l-valur u jekk hemmx d-dokumenti attached biss. Qal li huma ccekkjaw l-valur tal-invoice u li hemm kopja tal-Euro one. Qal li fuq d-dok 9 hemm il-firma tieghu. Mistoqsi jekk jafx minn ippresenta dak d-dokument x-xhud wiegeb fin-negattiv. Mistoqsi jekk jirrizultalux minn fuq l-istess dokument min kien ippresentah, x-xhud wiegeb fin-negattiv wkoll. Ix-xhud zied jghid li dok 10 huwa l-kumplement tad-dok 9. Ghar-rigward d-dok 11 ix-xhud qal li dik hija l-assjucuda li jimlew l-importaturi u hija relatata ma dok 9. Mistoqsi jekk hemmx xi firma fuq d-dok 11 ix-xhud wiegeb li ma kienx jaghrafha u li ma kienx hemm ismijiet. Qal li huma ttimbraw dak d-dokument u la ttimbrawha huma, d-dok 11 jimmagina li kienet mieghu. Qal li kieku d-dok 11 ma kienx maghha, huma ma kienux jghaddu dak d-dokument. Qal li d-dok 11 huwa d-dikjarazzjoni li kellu jimla l-importatur Francis Meilak u dan ghaliex d-declarant huwa hu u hemm l-firma tieghu. Ix-xhud qal li t-timbru li hemm fuqha huwa li gie accettat mid-dwan. Qal li dok 12 huwa l-kumplement tad-dok 11 filwaqt li dok 13 huwa fattura relatata ma dikjarazzjoni ta' dok 9. Qal li l-fattura turi x-xoghol relatat mad-dikjarazzjoni u l-pagna ta' wara huwa l-Euro one relatata mal-fattura u l-fattura giet ppresntata mid-dikjarant.

Illi nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Novembru 2002 xehed Pierre Cauchi [fol 72] fejn qal li huwa Fizzjal d-Dwana u dak iz-zmien kien stazzjonat fil-computer section. Meta ix-xhud gie muri d-dokument JC 1 minn dok 15 sa dok 21, qal li dik hija importazzjoni fuq Francis Meilak ta' tlett kaxxi pallets electrical accessories. Qal li d-dokumenti ghandhom l-SAD presentati minnu. Qal li dok 15 huwa entry form u dok 17 huwa l-SAD presentata mill-importatur jew rappresentant tieghu. Qal li l-firma li hemm ma hiex rikonoxxibbli ghalkemm d-dikjarant huwa l-imputat Francis Meilak u min iffirma d-dikjarazzjoni kellu numru tal-karta tal-identita 411742M. Fuq d-dokumenti hemm invoice number 365283 u 365282 ghal valur ta' tlett elef sitt mija u erbgha punt disgha w ghoxrin liri sterlini. Qal li hemm kopja ta' imports licence ghal certa HS li hija dok 20 u Euro one li hu dok 21 li jkopri l-konsenja kollha.

Illi nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Novembru 2002 xehdet Rita Formosa [fol 74] fejn qalet li hija tahdem bhala Executive Officer fid-Dwana u dak iz-zmien kienet stazzjonata l-outdoor services, f'dak il-kaz l-long room. Meta x-xhud giet murija dokument JC 1 minn dok 22 sa 28, ix-xhud qalet li dawk huma dokumenti li jippresenta l-importatur, f'dak l-kaz Francis Meilak, liema dokument jghaddi mill-long room. Qalet li dak id-dokument tad-dwana jigi ppresentat mill-importatur biex jippresenta l-invoice tieghu u jekk ikun hemm bzonn xi licenzji jew hekk, jaghmel dikjarazzjoni ta' x'kien ser jimporta u ghalhekk d-dok 22 huwa dokument t'importazzjoni. Id-dok 24 huwa assjucuda li tfisser li tkun saret b'idejh. Qal li f'dak il-kaz l-firma ma tingharafx imma hemm numru ta' karta tal-identita li jaqra 411742M u isem d-dikjarant Francis Meilak li qed jiddikjara li huwa l-importatur. Qal li fiha hemm dikjarat li qed idahhal switches li huma taht t-tmint elef hames mija sitta w tletin u sockets li huma taht t-tmint elef hames mija tnejn u tletin u hemm dikjarat wkoll li dahhal nylon plugs li huma taht tlett elef disgha mija sitta w ghoxrin. Qal li dok 26 huwa l-invoice tal-fattura relatata mal-importazzjoni fejn hemm item one, item two, item three u hija l-istess invoice. Id-dok 27 hija kopja tal-licenzja ghaliex certi switches iridu licenzja u tali licenzja qeghda f'isem l-imputat Francis Meilak. Id-dok 28 huwa l-UR 1 li juri li l-affarijiet gejjin mill-Ewropa allura f'dan il-kaz ma ma jithallasx dazju u din hija f'isem l-imputat Francis Meilak. Qal li dawk l-karti gew processati minnu.

Illi nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Novembru 2002 xehed l-Ispettur Joseph Cordina [fol 78] fejn qal li hu kellu rapport mill-Customs Officer Anthony Cassar li kien ghamel investigazzjoni fuq invoices rigwardanti importazzjoni ta' xoghol tal-elettriku minghand l-imputat li gew min barra mill-kumpanija Tenby tal-Ingilterra. Qal li fir-rapport tieghu Anthony Cassar qal li d-dwana kienet ghamlet inquires mal-Ingilterra fejn sabet li l-invoices ppresentati minn Francis Meilak kienu foloz u kienu under valued. Qal li dawn l-invoices li kienu gew citati kienu wahda bin-numru 355858 u t-tieni wahda bin-numri 365282 u 365283, filwaqt li t-tielet kienet bin-numru

373991 u r-raba bin-numru 391894. Qal li b'dan d-dwana kienu qed jghidu li kienet giet mahruga ammont ta' xoghol sostanzjali ta' dwana. Ix-xhud kompla jghid li hu ghalhekk kien baghat ghal imputat nhar t-tlieta ta' Settembru 2001 fl-ufficju tieghu u wara li tah s-solita twissija talbu jaghmel stqarrija [dokument JC 2 a fol 81] li l-imputat ghazel li ma jiffirmax. Ix-xhud kompla jghid li l-imputat kien qallu li hu rtirat mix-xoghol u kien jimporta oggetti u jbieghhom oggetti tal-elettriku u li meta urieh l-invoice number 355858, 355853 u 356082 daati ghoxrin ta' Jannar 1999, u staqsih jekk jikkonfermax li kien hu li ppresenthom lil tad-dwana, l-imputat kien ghazel li ma jirrispondiex. Qal li meta wera lil imputat d-dikjarazzjoni tad-dwana 29011626 u firma bin-numru tal-karta tal-identita 411742, dan kkonferma l-firma u d-dikjarazzjoni bhala li kienu tieghu. Qal li hu qal lil imputat li kellhom informazzjoni li l-invoice numru 355858 kellha valur inqas minn dik li suppost kienet u ghal dan l-imputat rega' ma rrispondiex. Meta staqsih dwar l-invoices l-ohra bin-numru 365283 u 365282 datati wiehed u ghoxrin ta' April 1999 li kienet abbinata ma dikjarazzjoni 27048032 tas-sebgha w ghoxrin ta' April 1999, u anke urih zewg invoices ohra li kienu gabu minn kumpanija fl-Ingilterra kif wkoll fotokopji li rcivew mill-Ingilterra, l-imputat ma kienx f'posizzjoni li jaghti spegazzjoni. Ix-xhud qal li l-imputat rega' ma rrispondiex ghal domanda li ghamillu dwar d-dikjarazzjonijiet u invoices li fihom jidher li kien hemm deskrepanza sewwa. Ix-xhud zied jghid li hu anke wera lil imputat invoices presentati minnu d-dwana w invoices li hu kien ircieva minn barra u qallu li l-format bejniethom ma kienx jaqbel fis-sens li tal-Ingilterra kienu invoice wahda ghal kull numru filwaqt li l-invoices li hu kien ippresenta kienu b'diversi numri. Ix-xhud kompla jghid li l-invoices mhux il-kumpanija tathomlu u li f'dak l-istadju ma xtaqx jghid minn fejn kien gabhom. Ix-xhud qal li meta qal li l-imputat li l-invoices li hu kien ippresenta kienu foloz, l-imputat rrispondih li ma xtaqx jikkummenta. Qal li l-imputat kien qallu li kien ilu jinnegozja mal-kumpanija Tenby ghal dawk l-ahhar hames snin.

Illi nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Jannar 2003 xehed PC 474 Norbert Said [fol 86] fejn ikkonferma li kien presenti

waqt t-tehid tal-istqarrija tal-imputat markata bhala dokument JC 2 a fol 81 u kkonferma l-firma tieghu fuqha u dik tal-Ispettur kif wkoll kkonferma l-identita tal-imputat presenti fl-awla.

Illi nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Jannar 2003 xehed Paul Zerafa [fol 88] fejn qal li d-dokument JC 1 a fol 15 tal-atti huwa dokument tad-dwana li hu ffirmat minnu. Qal li hu kien jahdem bhala Customs Officer d-Dwana u li kien irtirat, pero dak iz-zmien kien l-long room fejn jigi processati l-karti. Qal li dak d-dokument huwa wiehed li jghidhulu print-out tax-xoghol li jkun ser jigi dikjarat. Qal li hemm l-firma tieghu fuq dan d-dokument kif wkoll timbru tad-dwana tad-disgha ta' Lulju 1999, u cioe l-unika sena li hu dam l-long room. Qal li dan d-dokument huwa dikjarazzjoni ta' dak li ddikjara l-importatur. Qal li l-importatur f'dan il-kaz kien l-imputat Francis Meilak. Qal li ma dan d-dokument hemm x'kien iddikjara l-importatur, l-ammont li ddikjara, u l-vapur ma x'hiex kien gie; dikjarazzjoni tal-merkanzija. Qal li d-dokument JC 3 huwa dikjarazzjoni ohra minghandu pero ma kienx jaf minn ghamel dik id-dikjarazzjoni. Mistoqsi jekk hemmx miktub min ghamilha ix-xhud wiegeb li Francis Meilak u dik takkumpanja dok JC 1. Ix-xhud kompla jghid li d-dokument JC 4 huma kumplament tieghu filwaqt li dok JC 5 huwa l-invoice. Qal li huma kull ma kienu jaghmlu kien li meta tigi ghal iprocessar, jaraw l-ammont li jkun dikjarat li huwa mdawwar hemmhekk fi stock numru wiehed. Qal li fuq dokument JC 5 hemm cost and freight u dan l-ammont ta' tmien mija sebgha w sebghin lira maltin huwa l-cost and freight. Qal li d-dokument JC 6 huwa l-Euro one kif jghidhulu huma, jigifieri li gej mill-Ewropa u huma jaraw li dak jaqbel mad-dikjarazzjoni. Id-dok JC 7 huwa l-licenzja fuq Francis Meilak bl-istess indirizz w ix-xoghol li igib filwaqt li d-dokument JC 8 huwa *complimentary* maghha.

Illi nhar t-tnejn w ghoxrin ta' Settembru 2004, r-Registratur tal-Qorti kien ippresenta nota fir-Registru ta' din il-Qorti flimkien mad-dokumenti li huwa kien ircieva dwar ittri rogatorji li jappartjenu lil din il-kawza, liema

dokumenti huwa ircevihom direttament mir-Renju Unit u mibghuta lilu direttament mill-Awtoritajiet Gudizzjarji Inglzi.

Illi nhar l-wiehed u ghoxrin ta' Jannar 2004, qudidem d-District Judge Mr. Christopher Miles McColl tal-Ingilterra, kienet xehdet **Karen Littlechild** [fol 158] impjegata mas-socjeta Legrand Electric Limited. Hija xehdet ghan-nom tas-socjeta Tenby Industries Limited. Hija kkonfermat li s-socjeta minnha rapprezentanta tbiegh accessorji tal-elettriku lil Messrs Francis Meilakt.

Illi x-xhud giet murija numru ta' dokumenti fosthom l-invoice datata tnejn ta' Lulju 1999 li hija invoice numru 373991 allegatament mahruqa mis-socjeta minnha rapprezentanta, d-dokument JC 19 li hija invoice datata wiehed u ghoxrin ta' April 1999 bin-numri 365283 - 365282 li wkoll allegatament hija mahruqa mis-socjeta Tenby Industries Limited, d-dokument JC 1 - dok 3 datata ghoxrin ta' Jannar 1999, bin-numru 355858 - 355853 u 356028 li hija import declaration datat disgha ta' Lulju 1997 u dokument JC 1 - dok 26 invoice datat tnax ta' Dicembru 1999 wkoll allegatament mahruq mis-socjeta Tenby Industries Limited, w ikkonfermat li dawn id-dokumenti ghandhom format differenti minn dawk mizmuma fis-sistema taghhom.

Mistoqsija jekk l-invoices in kwistjoni gewx mahruqa mis-socjeta Tenby Industries Limited, hija wiegbet li huwa ferm difficili li tghid ghaliex huma jipproducu invoice li huwa simili ghal dawn. Ghalkemm hija ma setghetx tgharaf l-firma ta' W.L. Tracy fil-parti ta' isfel tal-invoice u l-valur muri fuq l-invoice ma jaqblilx ma dak muri fuq il-computer. F'cirkostanzi normali, ziedet tghid li l-valur totali kellu jkun identiku ghal dak muri fuq l-invoices tal-computer taghha. Hija stqarret li ma taf lil hadd bl-isem ta' W.L. Tracy u kellha ticcekkja mad-digriet tqas-socjeta.

Ikkunsidrat:

Illi d-Difiza principalment irrilevat fis-seduta tal-hdax ta' Lulju 2005 waqt t-trattazzjoni taghha li din il-Qorti m'ghandhiex taghti widen ghall-atti rogatorji li gew

ippresentati fl-atti u dan ghalix nonostante id-digriet tal-Qorti datat disgha ta' April 2003 [fol 92] sabiex d-Difiza tigi notifikata bid-data, lok u hin tas-seduti fejn ser isiru dawn d-domandi, dan ma sarx, kif del resto ikkonferma bil-gurament Dottor Paul Gauci Maistre, dan ma sarx hekk u kollu sar ad insaputa tad-Difiza.

Illi d-Difiza ghalhekk hija tal-fehma li r-rogorji ma jjiswewx u dan ghalkemm tali rogatorji huma regolari fil-forma imma huma monki fis-sutanza ghalix gie lez d-dritt fundamentali tal-imputat u cioe d-dritt ta' *audi alleram parlem*.

Il-Prosekuzzjoni sostniet li din il-Qorti ghandha taghti widen lil dawn r-rogorji ghalix huma regolari u kieku riedet d-Difiza setghet taghmel talba ad hoc li tixtieq taghmel l-kontr'ezami tax-xhud li xehdet bir-rogorji. Hija sostniet li peress li l-evidenza giet mehuda b'mod regolari, din ghandha tkun ammissibli bhala prova.

Il-Qorti tirrileva, kif del resto gie deciz mill-**Qorti tal-Appell Kriminali nhar t-tlieta ta' Marzu 2000** fis-sentenza moghtija fl-ismijiet **Il-Pulizija v Paul Farrugia**, li:

"Hija dejjem l-Prosekuzzjoni li tird tipprova l-elementi kollha tar-reati u dan permezz ta' provi jew diretti jew indizzjarji u sal-grad tal-konvinciment morali tal-gudikant."

Illi kif gie enuncjat fis-sentenza moghtija mill-**Qorti tal-Appell Kriminali nhar l-ewwel ta' Lulju 1998** fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija v Joseph Zampa et**, li:

"Kif hu ben saput, sabiex persuna tinsab hatja ta' reat, il-Prosekuzzjoni ghandha l-oneru li tipprova l-kaz taghha minghajr dubju dettat mir-raguni, dubji ohra li ma jhallux lil gudikant ikollu dak l-konvinciment morali dwar r-responsabbilita kriminali tal-persuna akkuzata. Dubju li minhabba fih, min ghandu jiddecidi, ma jistax jiddecidi, la naha u lanqas ohra. Huwa l-akkuzat li bil-ligi m'ghandu ghalfejn jipprova xejn, imsahhah bil-presunzjoni tal-innocenza, li jista jasal sal-grad tal-probabbli."

Illi l-ligi taghna timponi fuq il-Prosekuzzjoni l-obbligu li tipproduci l-awqa prova biex b'hekk il-gudikant ikun jista jasal sal-konkluzzjoni oltre d-dubju ragjonevoli [Vide **II-Pulizija v Paul Bonello deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar l-erbgha w ghoxrin ta' April 1986**, **II-Pulizija v Joseph Chetcuti deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar l-hamsa w ghoxrin ta' Settembru 1987** u **I-Pulizija v Emanuel Galea deciza wkoll mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Gunju 1988.**]

Fil-process kriminali kemm il-Prosekuzzjoni kif wkoll l-akkuzat ghandhom mhux biss d-dritt li jgibu provi, izda li jirregolaw huma xi provi jgibu. S'intendi, jridu jigu osservati r-regoli ta' procedura relattivi ghal produzzjoni tal-provi. Fost dawn jinkombi fuq min igib prova li dik il-prova tkun l-ahjar prova. Infatti, l-artikolu 634(1) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta jistabilixxi li bhala regola, ghandu jitqies li tingieb l-prova l-aktar shiha u sodisfacenti illi l-kaz ikun jaghti u li ma jithalla barra ebda xhud li x-xhieda tieghu tkun importanti.

L-artikolu 513(1)(a) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta, jaghmel applikabbli ghal Qorti ta' Gustizzja Kriminali, l-artikolu 557 sa 561 tal-Kodici t'Organizzazzjoni u Procedura Civili [Kap 12].

Illi premess s-suespost, din il-Qorti ma taqbilx mad-Difiza li tghid li r-rogorji m'humie xhieda ammissibbli u ghalhekk ghandhom jigu sfilzati u dan ghaliex kieku d-Difiza riedet, setghet talbet li taghmel l-kontr'ezami tax-xhud. Illi l-Qorti taqbel mad-Difiza li l-Prosekuzzjoni kienet skorretta li ma nfirmathie x bid-datat tas-smiegh tar-rogorji, pero dan ma jfissirx li l-akkuzat ma kellux *a fair trail*, kif donnu ried jimplika l-Avukat Difensur tieghu. Id-Difiza fi kwalunkwe stadju wara, setghet talbet li jsir kontr'ezami tax-xhud li xehdet jew addirittura ghal xi produzzjoni ta' xi dokument f'kaz li hasset l-htiega. Huwa hi li ghazlet li dan ma tghamlux.

Illi pero l-Qorti thoss li l-kaz tal-Prosekuzzjoni huwa wiehed dgħajjed fis-sens li esibiet numru ta' dokumenti, ressqet diversi xhieda li qalu li rcivew d-dokumenti u qalu li

allegatament mhumiex dokumenti veri jew addirittura ma jirriflettux dak li gie dikjarat verament fl-invoices esteri. Ressqet lil Karen Littlechild tixhed permezz ta' rogatorji u bir-rispett kollu, x-xhieda taghha, li kellha tkun importanti hafna, ghaliex setghet torbot l-kaz tral-Prosekuzzjoni, kienet wahda negligibbli hafna, mimlija dubji w incertezzi, xhieda li din il-Qorti zgur li ma tistax toqghod fuqha.

Fl-ewwel lok il-Prosekuzzjoni fl-ebda hin ma esibit xi kopja vera tal-invoice li tohrog il-kumpanija Tenby Industries Limited sabiex din il-Qorti tkun f'posizzjoni favorevoli li taghmel hi stess l-komparazzjoni bejn dokument u iehor, u fit-tieni lok, lanqas ma jirrizulta ghas-sodisfazzjoni tal-Qorti li x-xhud Karen Littlechild xehdet fuq d-dokumenti esibiti jew almenu fuq uhud minnhom, allegatament mahruga mis-socjeta minnha rappresentata kienu effettivament mahruga mis-socjeta estera. Ma ppresentatx il-kopji originali ta' tali dokumentazzjoni jew ghal inqas bhala *secondary evidence*. Lanqas harget kopji awtentikati ta' din l-allegata invoice mill-computer system taghha sabiex taghmel ezami komparattiv u tindika lil Qorti fejn kienu l-inezattezzi.

Il-Qorti ma jirrizultalx kemm effettivament kellu jkun l-valur fuq tali invoices u b'hekk ma jirrizultalx x'kien l-ammont ta' flejjes li gew defrodati d-Dipartiment tal-VAT u tad-Dwana. Lanqas ma kienet certa x-xhud fuq il-persuna li W.L. Tracy li allegatament ffirmat l-invoices mibghuta lilha biex tezamina ghalkemm ikkonfermat li kellha tikkonferma mad-digrieti tas-socjeta jekk tali persuna tezistix. Illi l-Prosekuzzjoni messha nsistiet li fl-atti ikun hemm d-dokumentazzjoni li magghom kellu jsir ezami komparattiv jew addirittura tressaq persuna biex tixhed dwar d-divergenzi bejn d-dokumenti presentati fl-atti allegatament ppresentati mill-imputat u dokumenti mahruga mis-socjeta Tenby Industries Limited.

In vista tas-suespost, **il-Qorti ma hiex tal-fehma li l-Prosekuzzjoni irnexas tipprova l-kaz taghha sal-grad rikjest mill-ligi u** konsegwentement wara li rat l-artikoli tal-ligi partikolarment l-artikolu 18, 169, 183, 184, 188, 308, 309 u 310 tal-Kap 9, l-artikolu 18 u 62 tal-Kap

Kopja Informali ta' Sentenza

37 u l-artikolu 18A tal-Kap 337 tal-Ligjiet ta' Malta tiddikjara li ma ssibx lill-imputat **FRANCIS MEILAK** hati ta' l-akkuzi kollha kif dedotti kontra tieghu u tilliberah minn kull imptatazzjoni u htija.

Il-Qorti, peress li ma sabitx lil imputat hati tal-akkuzi kif dedotti kontra tieghu, mhux qed tilqa t-talba tal-Prosekuzzjoni maghmula ai termini tal-artikolu 533 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta ghal hlas ta' xi spejjes peritali inkorzi fil-kors ta' din il-kawza w in effetti qed tastjeni milli tiehu konjizzjoni taghha.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----